

Warszawa, dnia 8 stycznia 2010 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO--635176-X/09/TG/AS

00-090 Warszawa   Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 0-22 827 64 53

**Notatka służbowa
dotycząca pomocy osobom bezdomnym w Warszawie
w warunkach trwającej zimy**

Z polecenia i upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich dr Janusza Kochanowskiego, Tomasz Gellert – Dyrektor Zespołu Administracji Publicznej, Zdrowia i Ochrony Praw Cudzoziemców BRPO oraz Anna Sosińska – pracownik Zespołu, przeprowadzili w dniach 6 – 7 stycznia 2010 r. badania terenowe poświęcone działaniom na rzecz pomocy dla osób bezdomnych w obecnych warunkach zimowych, przy niskich temperaturach oraz obfitych opadach śniegu. W ramach tych badań, zorganizowano spotkanie w Komendanturze Straży Miejskiej w Warszawie w celu uzyskania wyjaśnień dotyczących zaangażowania tych służb w pomoc dla bezdomnych, w tym form i organizacji podejmowanych działań oraz skali i sposobu działania wobec bezdomnych w stanie nietrzeźwości. Przeprowadzono też ponowną wizytację noclegowni dla bezdomnych przy ul. Burakowskiej w Warszawie, prowadzonej przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, w celu potwierdzenia informacji uzyskanych w toku wizytacji na początku grudnia 2009 r. o dobrym przygotowaniu placówki do funkcjonowania w warunkach zimowych.

W toku badań ustalono, że działalność Straży Miejskiej na rzecz pomocy osobom bezdomnym skupia się w pierwszej kolejności na monitorowaniu około stu rozpoznanych miejsc grupowania się i przebywania tych osób – opuszczonych budynków i pustostanów, węzłów i kanałów ciepłowniczych, działek i in. Uczestniczący w patrolowaniu funkcjonariusze Straży Miejskiej starają się przekonywać bezdomnych do korzystania zimą

z noclegowni i schronisk. Współuczestniczą w dostarczaniu bezdomnym przebywającym w tych miejscach posiłków regeneracyjnych, przygotowanych przez służby pomocy społecznej. Mają też możliwość przekazania potrzebującym ciepłej odzieży i bielizny. W sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, przewożą bezdomnych do noclegowni lub do Izby Wyrzeźwień w wypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości – średnio w ciągu doby dochodzi do 10 – 20 tego typu interwencji.

Skala zjawiska bezdomności w Warszawie nie jest możliwa do dokładnego ustalenia, zaś wszelkie szacunki obarczone są ryzykiem znacznego błędu. Według rozeznania Komendy Straży Miejskiej, liczbę bezdomnych w Warszawie szacować należy na kilka tysięcy osób. Przy tym liczba ta może zmieniać się dość dynamicznie, od lat obserwowane jest zjawisko zwiększania się jej w okresie zimowym, ze względu na relatywnie większe możliwości uzyskania wyżywienia oraz schronienia. Przy tym, Straż Miejska napotyka na przypadki wyposażania bezdomnych w bilety kolejowe do Warszawy przez służby socjalne organów samorządowych małych miejscowości.

Współpraca Straży Miejskiej z placówkami udzielającymi bezdomnym schronienia, przebiega na ogół harmonijnie. Należałoby podkreślić w tym względzie skuteczną koordynację w skali miasta pomocy udzielanej bezdomnym, realizowaną przez Biuro Polityki Społecznej Urzędu Miasta.

Ponowna wizytacja w noclegowni przy ul. Burakowskiej pozwoliła na pozytywną weryfikację oceny z grudnia ub. r. o dobrym przygotowaniu placówki do działania w warunkach zimowych. Noclegownia dysponująca 200 miejscami noclegowymi dla mężczyzn, przyjmuje wszystkich potrzebujących, którzy zgłaszają się sami lub przywożeni przez patrole Straży Miejskiej. Na nocleg zgłasza się codziennie średnio ok. 180 osób. Ponadto z przygotowanych 20 miejsc dla osób chorych, które opuściły szpital, lecz wymagają dalszego leczenia, korzysta obecnie 18 osób. Niewykorzystane miejsca noclegowe stanowią rezerwę, która może być doraźnie zwiększona o 30 miejsc noclegowych na materacach. Noclegownia zapewnia osobom bezdomnym codziennie dwa posiłki, w tym jeden ciepły. Zapasy żywności, gromadzone m. in. w ramach realizacji unijnego programu PEAD, którego celem jest bezpłatne przekazywanie żywności osobom potrzebującym, są wystarczające dla zapewnienia ciągłości żywienia podopiecznych.

Ustalenia dokonane w toku badań terenowych uprawniają do pozytywnej oceny działań na rzecz pomocy dla bezdomnych w warunkach zimy. Godny podkreślenia jest fakt, że obecnej zimy nie doszło w Warszawie jak dotąd, do zgonu osoby bezdomnej wskutek nadmiernego wychłodzenia organizmu.